

КРИТЕРИЈУМ ОЦЕЊИВАЊА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

**ПРОФЕСОРИ: ЉУБИЦА КОВАЧЕВИЋ ИНЂИЋ, ДУЊА ГАЈИН, САНДРА ДРОЊАК,
ДИЈАНА ВЛАНИЋ, СОФИЈА МИЛОШЕВИЋ**

На основу члана 14 Правилника о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању ("Сл. гласник РС" бр. 82/2015) стручно веће за српски језик и књижевност доноси следеће критеријуме и инструменте оцењивања.

I Формативно оцењивање

Оцена из српског језика и књижевности изражава (чл. 4 Правилника):

1. Оствареност циљева и стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција
2. Ангажовање ученика у настави
3. Напредовање у односу на претходни период

1. Оствареност циљева и стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција оцењује се писменим и усменим проверама знања.

1.1. Писмене провере знања

Ученику је током писане провере знања забрањена употреба недопуштених средстава (мобиљни телефони, бубице, свеске, пушкице, књиге) и преписивање. Уколико наставник примети на часу употребу оваквих средстава против ученика се покреће васпитно-дисциплински поступак који означава тежу повреду радних обавеза ученика по ЗОСОВЗ 17 члан 83.

Став 7. употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврху преваре у поступку оцењивања

На основу Плана и програма наставе српског језика и књижевности за гимназије општег типа у сваком разреду обавезна су четири школска писмена задатка. Израда школског писменог задатка, по правилу, траје један час. Изузетно, кад то поједини облици писменог изражавања изискују, израда задатака може трајати и дуже од једног часа. Исправак школског писменог задатка траје два часа: колективна исправка и индивидуална исправка (писање побољшане верзије).

Теме за писмене задатке су из програма наставе књижевности и усклађују се на стручном већу за српски језик и књижевност. Вредновање школских писмених задатака врши се на основу важнијих елемената писаног изражавања и у складу се њима се изражава бројчана оцена.

- ✓ Одговор на тему: потпун (развијен и доведен до краја), непотпун (основна идеја недоречена или недовољно јасно и прегледно саопштена) или је одговором тема промашена (грађа или њени делови нису у вези са темом, односно веза је врло лабава).

КРИТЕРИЈУМ ОЦЕЊИВАЊА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

**ПРОФЕСОРИ: ЉУБИЦА КОВАЧЕВИЋ ИНЂИЋ, ДУЊА ГАЈИН, САНДРА ДРОЊАК,
ДИЈАНА ВЛАНИЋ, СОФИЈА МИЛОШЕВИЋ**

- ✓ Избор и распоред грађе: колико су појединости које садржи састав значајни за тему на коју ученик њима одговара и колико је у њему добило места оно што је битно, а колико оно што је небитно, узгредно и споредно.
- ✓ Развој мисли: да ли је свака реченица увек нова мисао, без таутологије (сем кад она има стилско оправдање), развијају ли се мисли у саставу прогресивно, напредујући према пуном одговору на тему.
- ✓ Реченица: прати се довршеност мисли коју она изражава, њена јасноћа, ред речи, исправност облика у којима су употребљене, употреба интерпункције и поштовање других правописних правила.
- ✓ Стил: узорна стилска обележја се остварују у складној композицији, богатству и чистоти лексике и у синтаксичкој јасноћи и допадљивој једноставности обликовања исказа.
- ✓ Граматичка и правописна нормативност
- ✓ Уредност: узоран рукопис (читкост, правилна ортографија, слова једнаке величине, потребан размак између речи и реченица, и сл.), осећај за простор (однос заглавља, наслова и текста, нов ред, и др.) и општа уредност (без прецртаних, брисаних или накнадно дописаних речи и сл.).
- ✓ Писмени задаци су провера савладаности писменог изражавања ученика и подразумевају учеников самостални рад. Уколико наставник утврди да је ученик преписао (плагирао) туђ рад у било којој мери, сматра се да ученик није одговорио на задатак и добија оцену недовољан (1).
- ✓ Наставник је дужан да укаже на изворе одакле је рад преписан (слика екрана, линк, са датумом када је погледан од стране наставника), и да на тај начин документује преписано. Задатак се може сматрати преписаним иако наставник није утврдио да се преписивање десило употребом недозвољених средстава, већ је научен напамет или на други начин. Уколико наставник нађе два (или више) иста задатка код различитих ученика, како садржински или по сличним грешкама, сматра се да ученици нису написали задатак без обзира ко је од кога преписао и задатак се за те ученике понавља.
- ✓

У складу са глобалним и оперативним плановима наставника, могу се организовати и други облици писмених провера знања: контролни задаци, писмене вежбе и сл.

Оцењивање писмених провера знања руководи се следећим критеријумима:

више од 85%	одличан(5)
од 70% до 85%	врло добар(4)
од 55% до 70%	добар(3)
од 40% до 55%	довољан(2)
мање од 40%	недовољан(1)

КРИТЕРИЈУМ ОЦЕЊИВАЊА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

**ПРОФЕСОРИ: ЉУБИЦА КОВАЧЕВИЋ ИНЂИЋ, ДУЊА ГАЈИН, САНДРА ДРОЊАК,
ДИЈАНА ВЛАНИЋ, СОФИЈА МИЛОШЕВИЋ**

1.2. Усне провере знања

Оцењивање ученика на основу усмених одговора врши се у складу са глобалним и оперативним плановима рада наставника и представља континуирани процес.

Оцењивање се врши континуирано, на сваком часу. Ученици чије знање наставник проверава на часу усменим путем бирају се методом случајног одабира, према жељама ученика да тог дана одоварају усменим путем, или у договору са наставником.

Сваки усмени одговор бележи се у педагошкој документацији наставника или у оквиру смајлија у електронском дневнику. На основу једног или више одговора изводи се оцена која се уноси у дневник рада.

Вежба у усменом изражавању, по Плану и програму наставе српског језика и књижевности за гимназије општег типа, вреднује се на основу степена правилне артикулације, дикције, интонације, ритма и темпа у читању и казивању лирског, епског и драмског текста.

Бројчана вредност оцене треба да буде у корелацији са општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и васпитања за област за коју се врши усмена провера знања.

- Одличан (5) ученик на постављено питање одговара самостално, и показује висок ниво познавања градива, одговара на потпитања наставника без помоћи наставника и самостално повезује знања уводећи и појмове и појаве које се тичу других предмета, или на начин који показује висок степен развијености међупредметних компетенција. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа (почев од препознавања градива до примене наученог на новим примерима). Успешно актуализује своја знања и повезује их са стварним примерима из живота.
- Врлодобар (4) Ученик самостално одговара на питања, уз минималну помоћ и погрешке, добро познаје појмове који се тичу градива, не лута по теми постављаног питања, самостално одговара на потпитања која даје наставник, или уз малу помоћ наставника. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа, уз малу помоћ наставника.
- Добар (3) Ученик познаје градиво, уме да препозна појмове који се тичу градива и да их репродукује, уз помоћ наставника уме да одговори на потпитања, али често греша. Не открива узрочно-последичне везе и не може самостално закључивати о њима. Одговара на питања основног нивоа и задатке које је наставник већ давао на часу. Показује занимање и труди се, упркос свему.
- Довољан (2) Ученик може набројати, именовати или уз помоћ наставника дефинисати само основне појмове, стално га треба подсећати и усмеравати у одговорима наводити на тачна решења и уз помоћ наставника је у стању да реши задатке основног нивоа. Отежано повезује дате чињенице и често греша у примени знања.

КРИТЕРИЈУМ ОЦЕЊИВАЊА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

**ПРОФЕСОРИ: ЉУБИЦА КОВАЧЕВИЋ ИНЂИЋ, ДУЊА ГАЈИН, САНДРА ДРОЊАК,
ДИЈАНА ВЛАНИЋ, СОФИЈА МИЛОШЕВИЋ**

- Недовољан (1) Ученик није савладао основне појмове које садржи тема коју одговара, не показује интересовање да уз помоћ наставника пронађе одговоре, б Друштво за српски језик и књижевност Краљево одговара са „не знам“ и „дајте ми један“, не жели усмено да одговара кад на њега дође ред или када га наставник позове да одговара

2. Ангажовање ученика у настави

Наставник води евиденцију о домаћим задацима и индивидуалним задацима које је дао ученику.

Ангажовање ученика у настави оцењује се на основу:

2.1. Активности ученика на часу

2.2. Квалитета рада ученика на часу

2.3. Излагања и представљања, које укључује:

- самосталне радове ученика
- израду семинарских радова
- припрему излагања и/или предавања
- учешће у пројектима и сл.

2.4. Учешћа на такмичењима

- Ученик који на такмичењу избори пласман на републички ниво добија оцену одличан (5).

3. Напредовање у односу на претходни период

Напредовање у односу на претходни период исказује се оценом, чиме се уважава остварена разлика у достизању критеријума постигнућа за ученике који су, из било којих разлога, заостајали у савладавању градива.

II Сумативно оцењивање

Закључне оцене на крају класификационог периода изводе се у складу са чланом 17 Правилника о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању.

Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника. Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника.